

EDUCAȚIA TIMPURIE ȘI SPECIFICUL DEZVOLTĂRII COPILULUI

CZU: 378.4(478-25):373.2

CATEDRA PEDAGOGIE PREȘCOLARĂ, EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI DANS: PORTRET ÎN TIMP ȘI PROFIL DE VIITOR

Stela GÎNJU, doctor, conferențiar universitar
Efrosinia HAHEU-MUNTEANU, doctor, conferențiar universitar
Lidia COJOCARI, doctor, conferențiar universitar
Universitatea Pedagogică de Stat "Ion Creangă", Chișinău, RM

Summary. *This article is a short history of the Department of Preschool Pedagogy, Physical Education and Dance from the year of its foundation until now. It is described the activity of department, which is oriented in three directions: methodical, scientific, educational. The authors present the study programs of the department, the composition of the department. Also are analyzed the results of the department's activity for the last 5 years, which demonstrates a progressive dynamic trough numbers of publication in national and international conferences, organization of methodological seminars, trainings, creative, workshops, conferences.*

Keywords: *preschool pedagogy, physical education, dance, study programs, quality.*

Există trei piloni importanți pentru viitorul societății: Educație, Mișcare, Estetic. Anume în aceste trei direcții sunt formate viitoarele cadre didactice ale catedrei Pedagogie Preșcolară, Educație Fizică și Dans.

Perpetuând în timp și studiind istoria catedrei, aflăm că în anul 1985 este fondată Facultatea de Pedagogie, în cadrul căreia, în afară de învățători pentru clasele primare, au început să fie pregătite cadre pentru instituțiile preșcolare, fiind elaborat un program de studii Pedagogia și Psihologia Educației Preșcolare. [3] În acele timpuri, catedra a activat sub denumirea Catedra de Științe ale Naturii cu Metodici Particulare.

Mai târziu, conform ordinului nr.22 din 04.03.1999 a fost reorganizată în catedra Pedagogie Preșcolară. În acea perioadă, sub egida dr., conf. șef catedră Andon C. au activat: Leșenco S. – dr., conferențiar; Gordea L. – lector superior; Zidu-Haheu E. – lector superior; Palancean E. – lector superior; Chirilov V. – lector superior; Mocanu L. – lector superior; Blaja

A. – lector, Berghia L. – lector superior; Nițuleac D. – lector superior; Vulpe A. – lector; Zbîrnea A. – lector; Gînu D. – lector superior, cumulard; Bolboceanu A. – lector superior, cumulard, Popa N. – laborant superior; Cibotari V. – laborant.

Vom notifica, că în acea perioadă, Catedra a asigurat pregătirea următoarelor discipline de studii la Facultatea Pedagogie, specialitatea Pedagogia Învățământului Preșcolar: Științe ale naturii cu bazele ecologiei; Metodica familiarizării copiilor cu natura; Anatomia și fiziologia copilului de vârstă preșcolară; Bazele pediatriei și igienei copilului de vârstă preșcolară; Bazele instruirii ecologice și protecției mediului ambiant; Formarea reprezentărilor elementare matematice la copiii de vârstă preșcolară; Dezvoltarea vorbirii preșcolarului; Metodica educației muzicale la preșcolari; Metodica educației plastice și educației fizice la preșcolari; Pedagogie preșcolară; Psihologia vârstelor.

De remarcat, că în perioadă anilor 2001-2003 în activitatea științifică a catedrei participă 14 cadre didactice titulare și 4 doctoranzi, care au fost încadrați în elaborarea temei de cercetare „Ecoeducația copiilor de vârstă preșcolară – reper de formare a comportamentului adecvat în societatea contemporană”. [1]

Ca urmare a reformelor din sistemul educațional, în anul 2003 Catedra Pedagogie Preșcolară, își schimbă denumirea, devenind deja catedra Teoria și Metodica Științelor Reale și Estetice (decizia Senatului U.P.S. „I. Creangă” din 30.06.03, procesul verbal nr.10 și ordinului nr.195 din 01.09.03.). Așa deci, această reorganizare a fost determinată de necesitatea ridicării eficienței muncii instructive, metodice, științifice și educative, de pregătirea cadrelor didactice pentru școala primară și instituțiile preșcolare conform cerințelor societății la momentul respectiv. Dovada eforturilor depuse în creșterea calității procesului instructiv a catedrei T.M.Ș.R.E. a servit și numărul crescut de doctori în știință. Vorbim, astfel, de 5 doctori în științe Popov E., dr., conf., Gordea L. – dr., conferențiar universitar; Haheu E. – dr., conferențiar universitar; Cecoi V. – dr., conferențiar universitar; Ursu L.,- dr., conf. univ. Este esențial să menționăm că la cârma catedrei în acea perioadă a fost tot domnul Constantin Andon, deja profesor universitar, șef catedră, membrii catedrei fiind și: Palancean E. – lector superior; Chirilov V. – lector superior; Berghia L. – lector superior; Nițuleac D. – lector superior; Blaja A. – lector; Vulpe A. – lector; Magdîl A. – lector superior; Stici V.- lector superior; Cibric Iu. – lector; Benchechi I. – lector; Popa N. – laborant superior; Bedicov M. – concertmaistru ș.a. În acea perioadă, catedra asigura formarea inițială a studenților la următoarele specialități: Pedagogia Învățământului Primar și Pedagogie Preșcolară; Pedagogia Învățământului Primar și coregrafie. De asemenea, disciplina coregrafia era ținută la toate specialitățile din cadrul universității [2, p. 45-51].

Ca urmare a cererii sporite pe piața muncii de cadre didactice pentru educația timpurie, în anul 2008 catedra revine la denumirea anterioară Pedagogie Preșcolară, având următoarele programe de studii: Pedagogie Preșcolară cu frecvență și frecvență redusă; Pedagogie Preșcolară și limba engleză, cu frecvență; Pedagogia Învățământului Primar și Pedagogie Preșcolară, cu frecvență. În acest an, catedra se bucură de angajarea tinerilor specialiști Pidleac Mihaela și Boțan Aliona, în prezent deja doctori în științe pedagogice și a dnei Carabet Natalia, dr., conf.univ.

Analiza politicilor educaționale în scopul dezvoltării domeniului educației preșcolare a dus în anul 2008 la conceperea primului program de master Management și consiliere în educație preșcolară (30.05.2008. ord. 380 Ministerul Educației). Scopul programului de master vizează

profesionalizarea în domeniile managementului educațional și al consilierii educaționale prin dezvoltarea unui sistem funcțional de cunoștințe, abilități și atitudini specifice domeniului și specializării, care să permită adaptarea oportună și eficientă la schimbările aferente învățământului preșcolar. Mai apoi, în anul 2013 este elaborat un alt program de master profesional Metodologia educației preșcolare (3.05.2013. ord. 331 Ministerul Educației).

Tot în această perioadă de către administrația Facultății și a catedrei, în colaborarea cu Artiștii emeriți ai Poporului, Maeștri în arte, profesorii Dl Gozun Petru și Dna Gozun Svetlana (care devin și membri titulari ai catedrei) este inițiat un nou Program de studii pentru ciclul I, licență, Dans sportiv și modern, (nr. de înregistrare la Ministerul Educației 15-01-1145 din 08.07.2008). Elaborarea programului de studiu respectiv s-a bazat pe Legea nr.165/16 din 09.07.2008, pe Nomenclatorul specialităților pentru pregătirea cadrelor în instituțiile de învățământ superior, până atunci având Programe conexe Pedagogie Preșcolară și coregrafie; Pedagogia Învățământului Primar și coregrafie. Scopul Programului de studiu Dans sportiv și modern este de a forma profesori/antrenori de dans pentru instituțiile preșcolare, primare, gimnaziale și liceale de învățământ. În anul 2012 se lansează Programul de studiu Dans popular și clasic, fiind aprobat la Senatul UPS "I. Creangă" din 29.06.2012, iar la Ministerul Educației fiind înregistrat cu nr. 1750 din 23.10.2012. În cadrul acestui program activează dl Benchechi Ion, lector, Talpă Svetlana, lector, doctorand, Popa Pavel, Maestru în Arte.

În anul 2017, catedră se lansează cu o nouă denumire- Pedagogie Preșcolară, Educație Fizică și Dans, organizând în anul 2018, un nou program de master Managementul și didactica artei dansului, inițiat de către Dna dr. Lidia Cojocari, angajată la catedră în anul 2015 și Gozun Petru, profesor, în 2020 având prima promoție de absolvenți.

Se cuvine să adăugăm că, pe parcursul existenței catedrei Pedagogie Preșcolară, Educație Fizică și Dans, cadrele didactice au adus contribuții esențiale în analiza teoretică și metodologică, venind cu cercetări relevante pentru constituirea domeniului educației timpurii. Ca urmare a generalizării rezultatelor vom trece în revistă activitatea catedrei pe ultimii cinci ani (2015-2020).

În domeniul de cercetare, catedra este axată pe problema științifică cu genericul "Formarea inițială și continuă a cadrelor didactice din educația timpurie prin prisma unui curriculum preșcolar bazat pe competențe". În acest sens, membrii catedrei au publicat în ultimii 5 ani cca 400 de publicații, inclusiv monografii, capitole în monografii, suporturi de curs, ghiduri, lucrări metodice pentru cadre didactice, manuale/ materiale pentru copii (Figura 1).

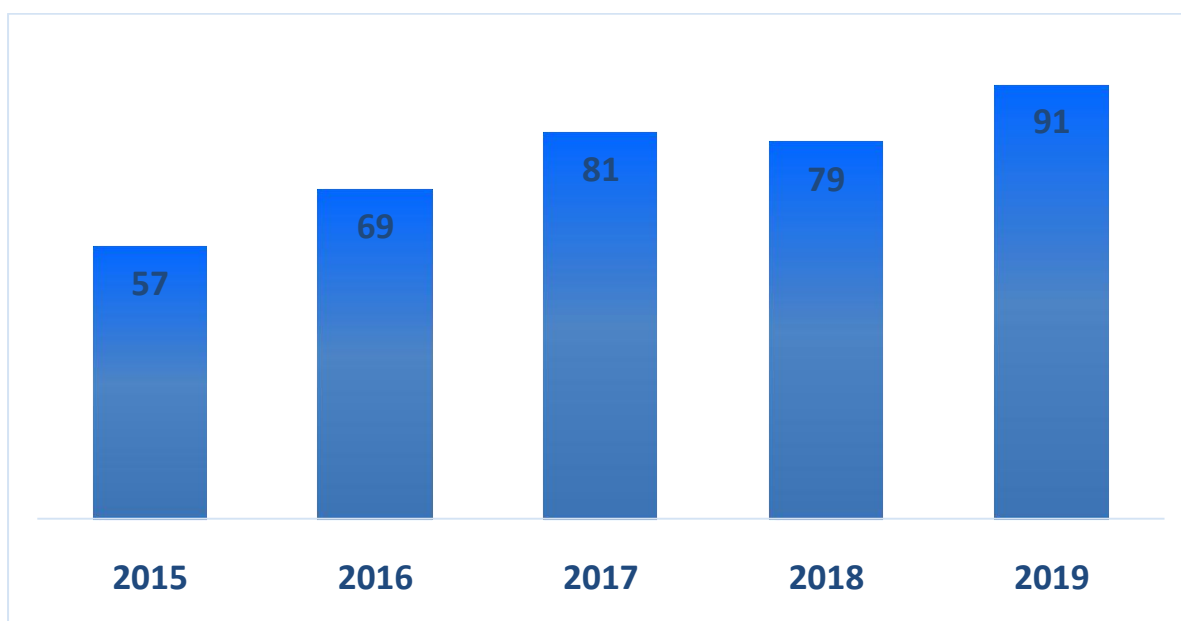
Un alt moment important care dorim să-l menționăm este că pe parcursul anilor, catedra a organizat un șir de măsuri științifice și metodologice atât la nivel universitar, național, cât și internațional.

Astfel, cele mai valoroase dintre acestea sunt:

- Seminarul științifico-practic național cu participare internațională "Competența de cercetare – garant al performanței cadrului didactic" (organizator Haheu-Munteanu E., dr., conf. univ.) Seminarul a fost desfășurat în colaborarea cu Biblioteca Universitară. La seminar au participat circa 60 de viitori absolvenți, cadre didactice universitare și preuniversitare, iunie 2020.
- Conferința Internațională cu genericul "Managementul stresului din perspectiva educației timpurii", 8 februarie 2020, organizat în parteneriat cu Casa Corpului Didactic Neamț și

ISJ Neamț. Din cadrul catedrei a participat în calitate de moderator dna Mocanu L., dr, conf. univ.

- Simpozionul Internațional Științifico-Cultural ”Unicitate și Diversitate prin Folclor”, 2018 și 2019, (inițiator Benchechi Ion, lector, coordonatorul Programului Dans popular și clasic). La Simpozion au participat cca 500 de copii și tineri din diverse formații artistice din țară și de peste hotare, inclusiv din România, Bulgaria, Ucraina.
- Training ”Strategii de prevenire a abuzului fata de copii în instituțiile de învățământ ”, 28 - octombrie 2019 (organizator Haheu-Munteanu E, dr., conf.). Seminarul a fost organizat în colaborarea cu Centrul de Informare și Documentare privind Drepturile Copilului (CIDDC) și ERIKS Development Partner Au participat cca 45 de persoane, inclusiv 20 participanți din România.

Figura 1. Dinamica numărului de publicații ale membrilor catedrei PPEFD.

- Seminar științifico-practic, ”Eficientizarea procesului de incluziune educațională”, 19 iunie 2019. (organizator Haheu-Munteanu E., dr., conf. univ). Seminarul a fost organizat în colaborarea cu Centrul Republican de Asistență Psihopedagogică și Centrul de Informare și Documentare privind Drepturile Copilului (CIDDC) și ERIKS Development Partner. La seminar au participat 116 persoane, inclusiv 17 participanți din România.
- Seminar științifico-practic ”Valorificarea învățării prin descoperire în activitățile cu preșcolarii”, 13 aprilie, 2019, UPS ”Ion Creangă”(moderatori Stela Gînju, dr., conf.univ., Ohrimenco A., dr., conf.).
- Masa rotundă cu absolvenții anului 2018 a programelor de studii: Pedagogie preșcolară, Pedagogie preșcolară și limbă engleză ”Am devenit pedagog: Inserția tinerilor specialiști în IET”, 8 mai 2019 (organizatori: Gînju S.,dr., conf., Haheu-Munteanu E.,dr., conf., Cojocari L.dr., conf.).
- Seminar științifico-practic Rolul cadrelor didactice în procesul de identificare, evaluare, asistență și monitorizare a copiilor-victime a violenței, neglijării, exploatării și a

traficului, 20.04. 2018 (organizator Haheu-Munteanu E., dr., conf. univ). Seminarul a fost organizat în parteneriat cu CNPAC, CIDDC. De seminar au beneficiat cca 115 persoane.

- Seminar științifico-practic ”Abordarea domeniilor de dezvoltare a preșcolarilor în cadrul activităților integrate”, 31.03, 2018 (organizatori: Gînju S., dr., conf., Pavlenco M., dr., conf., Cojocari L. dr., conf.).
- Training ”Ținuta corectă a corpului- baza frumuseții și sănătății umane” (organizatori Cojocari L., dr., conf. Carabet N., dr., conf, univ) . La training au participat cca 100 cadre din întreaga republică.
- Seminar științifico-practic ”Hiperactivitatea: avantaj sau dezavantaj? ” 24 martie, 2017 organizatori (Cojocari L., dr., conf. Univ., Haheu-Munteanu E., dr., conf. univ.).
- Masă rotundă: Parteneriatul – vector fundamental în educația durabilă a preșcolarilor, 16 ianuarie 2015 (organizatori Gînju Stela, dr., conf. univ., Haheu Efrosinia , dr., conf. univ. Carabet Natalia, dr., conf. univ).
- Seminar științifico-practic interuniversitar ”Educația parental pozitivă”, 27 martie 2015, (organizator Haheu .-Munteanu E.). Seminarul a fost realizat în colaborare Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii.

O inițiativă remarcabilă a Catedrei Pedagogie Preșcolară, Educație Fizică și Dans este legată de colaborarea interinstituțională, astfel, Catedra Pedagogie Preșcolară, Educație Fizică și Dans are încheiate acorduri de colaborare cu mai multe instituții preuniversitare de învățământ, direcții de învățământ din țară și de peste hotare. Printre acestea enumeram: Acordul de parteneriat cu Casa Corpului Didactic Neamț și ISJ Neamț, Acord de parteneriat cu IET nr. 62; 25, 225, 2 ș.a.

În baza acestor acorduri de colaborare, catedra a desfășurat multe activități eficiente și interesante, cum ar fi: Seminar științifico-metodologic din cadrul Școlii experienței avansate ”Dezvoltarea educației ecologice prin prisma activităților practice în natură”, Instituția de Educație Timpurie nr. 25 (moderator Gînju S., dr., conf. univ, Zaporosenco S., director IET); Seminar științifico-practic ”Abordări teoretice și metodice cu privire la activitățile experențiale în preșcolaritate”, IET Ghiocelul, s. Țîpala, R Ialoveni (moderatori Carabet N., dr., conf.univ. Burlacenco T. , director IET); activitate de caritate ”Cireșarul copiilor”, IET 225 (organizator Vasilache A., director); TVC ecologic, IET nr. 62 (organizator Morărescu N., director) ș.a.

Un alt moment important care dorim să-l menționăm este faptul că, membrii catedrei activează în calitate de experți ale proiectelor și a altor activități internaționale: Benchechi I. Membru al juriului la festivalul din Sergheevca, Ucraina. Septembrie 2017; Gozun S. Gozun P. Arbitri Internaționali de dans sportiv, atribuit de Organizația Internațională a Dansului Sportiv și de WDSF (Federația Mondială a Dansului Sportiv), 2017; Haheu-Munteanu E. expert, Consiliul National de Acreditate a Prestatorilor de Servicii Sociale; Haheu –Munteanu E., membru al Consiuliului de Administrare, Centrul National de Prevenire a Abuzului fata de copii.

De asemenea, membrii catedrei sunt invitați în calitate de membri ai Colegiului de redacție a revistelor naționale și internaționale: Gînju S. Revista ”Grădinița Modernă”, ISSN 1857-4610; Gînju S. „EDICT – Revista educației”, ISSN 1582 – 909X <https://edict.ro/colectiv-redactie/>; Ciorbă Constantin. Membru al Comitetului științific al Buletin of tne Transilvania University of Brasov Series IX – sciences of hunam kinetics, ISSN 2066-7728 printed version, ISSN 2066-7736 CD-ROM version; Ciorbă Constantin. ”Differential treatment, a determining factor in

preparing the school representative football team”. *Analele Universității ”Dunărea de Jos” Galați- Fascicle XV: Physical Education and Sport Management*, No. 1/ 2018. ISSN – 1454 – 9832-3013, ISSN L 1454 -9832, **CNCSIS CODE 644**; Ciorbă C. *UNIVERSITY ARENA. UNIVERSITY OF DUCHAREST. Jurnal of physical education, sport and health*. Vol. 3, issue 2, 2019.

Pe parcursul anilor, titularii catedrei au activat și activează în continuare în diverse comisii ministeriale de elaborare/aprobare a documentelor de politici educaționale: Gînju S. Grupul de lucru al MECC Elaborarea Cadrului Național al Calificărilor, domeniul Științe ale Educației, 2018; Gînju S., grupul de lucru al MECC Dezvoltarea curriculară în învățământul general, 2018; Gînju S., grupul de lucru Dotarea cabinetelor de biologie, chimie și fizică cu echipament școlar, 2018; Pavlenco M. Mocanu L., experți în elaborarea documentelor de politici educaționale Standardele de învățare și dezvoltare a copilului de la naștere la 7 ani și Curriculum pentru educație timpurie, 2018; Carabet N. Membru al Consiliului Național pentru Curriculum; Gozun P. membru al Consiliului Consultativ pe Sport, care a fost instituit de CNOS, Președinte a Comisiei Sporturilor Neolimpice, Ministerul Tineretului și Sportului a Republicii Moldova.

Dna Haheu -Munteanu E.; Cojocari L.; Carabet N., Mocanu L. activează în calitate de experți în cadrul ANACEC, participând la acreditarea și autorizarea diverselor programe de studii.

Este de menționat, că membrii catedrei PPEFD au obținut un șir de premii și diplome pentru munca depusă pe parcursul anilor: Pavlenco M. Premiul Tânărul Cercetător al anului, 2018; Ohrimenco A. Premiu ”Cercetătorul anului”, 2019; Carabet N. Premiu ”Cercetătorul anului”, 2020; Gozun P. Gozun S. Medalia de aur a Organizației Mondiale a Proprietății Intellectuale (OMPT) pentru creativitate 22.11.2019; Gozun P. Gozun S. Diploma pentru merite deosebite în pregătirea sportivilor de performanță pe parcursul anului 2019, MECC; Gînju S., Diploma Parlamentului, gradul I; Pavlenco M. Diplomă de gradul II de laureat al Concursului „Teză de doctorat de excelență a anului 2017”. Chișinău: ANACEC, 2018; Gînju S. Premiul AȘM ”Boris Melnic”, 2016; Gînju Stela, Diploma Ministerului Educației, 2015; Haheu Efrosinia, Diploma Ministerului Educației, 2015; Carabet Natalia, Diploma Ministerului Educației, 2015.

Este de menționat că toate programele de licență ale catedrei PPEFD au fost supuse acreditării.

Nu putem ignora adevărată bucurie și recunoștință pentru faptul că, Programul de studii Pedagogie Preșcolară și Pedagogia Învățământului Primar și Pedagogie Preșcolară au fost decorate cu Premiul ANACEC ”Cristalul Calității” în urma procesului de acreditare în anul 2017.

Catedra PPEFD, de asemenea este implicată activ și în formarea continuă a cadrelor didactice din republică.

Perspectivile de viitor ale catedrei sunt legate de menținerea și dezvoltarea programelor de studii existente, promovarea profesiei de pedagog prin campania ”FII EDUCATOR”, adaptarea conținuturilor de învățare la schimbările care au loc în societate, colaborarea cu diverse instituții superioare și preuniversitare de învățământ, centrarea pe student în procesul educațional, urmând sloganul universitar ”Calitatea este ceea ce ne reprezintă!”.

BIBLIOGRAFIE

1. COJOCARI, V. ș.a Dezvoltarea educației preșcolare în Moldova: istorie, tradiție, perspective. Chișinău: UST, 2019. 186 p. ISBN 978-9975-76-287-8
2. GÎNJU, S. O dare de seamă pentru memoria Domnului Constantin Andon. În: Revista Socioumane Nr. 2, 2006, pp. 45-51. ISSN 1857-0119
3. GUȚU, I. ș.a. Universitatea Pedagogică de Stat "I. Creangă" din Chișinău 1940-2000, Chișinău: Tipografia UPS "I. Creangă", 2000. 386 p.